

Sudan'dan hayati istatistikler

Sorunun tarihi

1983-2005 yılları arasında süren Sudan iç savaşında en az 2 milyon insan öldü, 4 milyon insan da yerlerinden edildi. 2003 yılında Kuzey'le Güney arasındaki savaş hızını kaybederken, Darfur'daki isyana karşı, yüzbinlerce insanı etkileyen bir ölüm ve yıkım kampanyası başladı. 3 milyona yakın insan evlerini terk edip, tehlikenin devam ettiği Darfur ve komşu Çad'daki kamplarda yaşamak zorunda kaldı.

Uzun ve yoğun pazarlıklardan sonra, iç savaşa son veren Naivasha Anlaşması (Kapsamlı Barış Anlaşması CPA) 2005 yılında imzalandı. CPA gereği bir, altı yıl kadar iktidarda kalacağı düşünülen bir Milli Birlik Hükümeti kuruldu. Hükümet'in görevi, güç paylaşımı, zenginliklerin paylaşımı, sınır belirleme ve güvenlik ile

ilgili acil işlere çözüm getirmektir. CPA, 1986 yılından beri ilk kez gerçekleşecek ulusal seçimlerden sonra, yasama reform gerçekleştirmek için gerekli adımları da belirlemiştir. Bu yolla, Ocak 2001'de bir referandum yapılarak, Güney'in Kuzey'den ayrılmak isteyip, istemediğine karar verilecekti.

Ancak bugün, savaş yorgunu Güney'de, pek çok noktası hala belirsiz kırılgan barış anlaşması, etnik şiddet ve yeni yerinden edilme vakaları sebebiyle gittikçe hava gittikçe bulanıklaşıyor. Sudan'daki sorun Darfur'da devam ediyor olsa da, sadece Darfur'la ilgili değil. Pek çok Sudanlı'nın, 2010 seçimleri ve 2011'de Güney'in ayrılmasının oylanacağı referandumun yeni kitlesel katliamların yolunu açacağına dair kaygıları var.

ULUSLARARASI
AF ÖRGÜTÜ

www.amnesty.org.tr

Yerinden edilmeler ve şiddet

- 2009'da gerçekleşen şiddet olaylarında belirgin bir yükseliş gerçekleşti. 350 bin kişi yerlerinden edildi, 2.500 insan öldürüldü.[i]
- Sudan iç savaşı (1983-2005) sırasında en az 2 milyon insan öldürüldü, 4 milyondan fazlası yerlerinden edildi.[ii]
- Bazı tahminlere göre Sudan'da 4.9 milyon insan yerinden edilmiş durumda.[iii]

Gıda sıkıntısı ve sağlık

- 2010 yılında, 4.2 milyonu Darfur'da, 1.3 milyonu Güney Sudan'da olmak üzere 6.2 milyon insanın gıda yardımına ihtiyaç duyacağı tahmin ediliyor. [iv]
- Güney Sudan'da hasat edilemeyen tarlalar sebebiyle Ekim 2009'dan beri aileler ortalama olarak üç günde bir, bir öğün yemek yiyebiliyorlar.[v]
- Güney Sudan, dünyanın en düşük aşılama oranlarına sahip bölgesidir.[vi]
- Sudan'da her yıl 305 bin çocuk önlenebilir hastalıklardan dolayı beş yaşını göremeden ölüyor.[vii]

Anne ölümleri

- Her yıl Sudan'da 26 bin kadın çocuk doğururken ölüyor.[viii]
- Güney Sudan'da 15 yaşında bir kız çocuğunun doğururken ölmesi ihtimali, okulu bitirme ihtimalinden idaha yüksek.[ix]

Eğitim[x]

- Güney Sudan'da bin ilkokul öğrencisine bir öğretmen düşüyor.
- Güney Sudan'daki kadınların %92'sinin okuma yazması yok.

[i] *Work Plan 2010 for Sudan*, United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA). Available at [http://ochadms.unog.ch/quickplace/cap/main.nsf/h_Index/2010_Sudan_Workplan/\\$FILE/2010_Sudan_Workplan_SCREEN.pdf?OpenElement](http://ochadms.unog.ch/quickplace/cap/main.nsf/h_Index/2010_Sudan_Workplan/$FILE/2010_Sudan_Workplan_SCREEN.pdf?OpenElement)

[ii] <http://www.crisisgroup.org/home/index.cfm?id=1230>

[iii] [http://www.internal-displacement.org/idmc/website/countries.nsf/\(httpEnvelopes\)/0026B2F86813855FC1257570006185A0?OpenDocument](http://www.internal-displacement.org/idmc/website/countries.nsf/(httpEnvelopes)/0026B2F86813855FC1257570006185A0?OpenDocument)

[iv] *Early warning Early Action report for IASC Member Agencies*, Inter-Agency Standing Committee (IASC). Available at

<http://ochaonline.un.org/OchaLinkClick.aspx?link=ocha&docId=1134581>

[v] *Sudan Humanitarian Overview July-September 2009*, Vol. 5 (3), United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA).

Available at <http://www.unsdanig.org/docs/SHO%20Vol5%20Iss3.pdf>

[vi] *Scary Statistics Southern Sudan*, Office of the UN Resident and Humanitarian Coordinator for the Sudan. Available at

<http://www.unsdanig.org/docs/APPROVED%20High%20Level%20Scary%20Statistics%20-%20Southern%20Sudan.doc>

[vii] Press conference by UNICEF Representative Nils Kastberg at UNMIS Headquarters in Khartoum, 27 October 2009. Transcript available at

http://www.unicef.org/sudan/media_5918.html

[viii] Press conference by UNICEF Representative Nils Kastberg at UNMIS Headquarters in Khartoum, 27 October 2009. Transcript available at

http://www.unicef.org/sudan/media_5918.html

[ix] *Humanitarian challenges in Southern Sudan*, Press conference by Lise Grande, UN Deputy Resident and Humanitarian Coordinator for Southern Sudan at UNMIS Headquarters in Khartoum, 12 August 2009. Transcript available at <http://www.afrecs.org/UN%20Miss%20report.pdf>

[x] *Humanitarian challenges in Southern Sudan*, Press conference by Lise Grande, UN Deputy Resident and Humanitarian Coordinator for Southern Sudan at UNMIS Headquarters in Khartoum, 12 August 2009. Transcript available at <http://www.afrecs.org/UN%20Miss%20report.pdf>